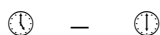

Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů v Praze – zal. 1922**Věstník****č. 219**

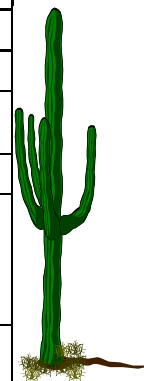
15. 8. 2015

1. Přednášky:

Konají se ve Velké geologické posluchárně UK, Albertov 6, Praha 2
Každý 3. čtvrtek v měsíci, začátek v 18.00 hod., sál otevřen od 17.30 hod.

Termínový kalendář na rok 2015

	výbor	knihovna		přednáška	téma – autor
Září	1.9.	1.9.	17.9.	17.9.	L. Fischer – Lobivia a Acanthocalycium
	Podzimní výstava 10.9. – 20.9. 2015				
Říjen	6.10.	6.10.	15.10.	15.10.	R. Slaba – hory severní Argentiny
Listopad	3.11.	3.11.	19.11.	19.11.	E. Chvosta - sukulentní společenstva z pohoří Dhofar na jihu Ománu
Prosinec	1.12.	1.12.	17.12.	17.12.	Vánoční schůze

2. Knihovna SPKS je Vám k dispozici!

Rád bych členům Spolku zdůraznil, všem je k dispozici spolková knihovna. Věnujeme část spolkového rozpočtu na neustálé doplňování knihovny.

Těšíme se na shledání s Vámi v pravidelných dnech – každé první úterý v měsíci od 16 do 17 hod (v tento den následuje výborová schůze) a 3. čtvrtek v měsíci, od 16.30 do 17.30 hod (následuje přednáška).

Knihy půjčujeme i korespondenčně, DVD Vám okopírujeme a po zaplacení poplatku je Vaše na věky.

Změna otevírací doby v knihovně.

Od září 2015 dojde ke změně otevírací doby knihovny, je to z důvodu nezájmu čtenářů o první otevírací termín knihovny. První čtvrtek v měsíci bude přesunut na

L. Berka

Přikládám seznam nových titulů pořízených v roce 2015:

2170	L3		Atlas kaktusů 29	2014
2171	L3		Atlas kaktusů 29	2014
2172	L3	časopis	Gymnofil 39, 40, 41, 42	2011, 2012, 2013, 2014
2173	P1	časopis	Cactus & Co. 17	2013
2174	P5	časopis	Kaktusy 50	2014
2175	P5	časopis	Kaktusy 50	2014
2176	L2	časopis	Avonia 32	2014
2177	P3	časopis	Succulenta 93	2014
2178	P4	časopis	Kakteen und Andere Sukkulanten 65	2014
2179	P4	časopis	Kakteen und Andere Sukkulanten 65	2014
2180	L2	Röösli W.	Pachypodien in Madagaskar	2015
2181		Pilbeam J.	Echinocereus	2011
2182		Jandová I., Janda J., Zatloukal V.	Pestrý svět sukulentů	2013

2183	P1	časopis	Cactus & Co. 18	2014
2184	L4	časopis	Cactaceae Etc. 24	2014
2185		Lodé J.	Taxonomy of the Cactaceae, vol. I	2015
2186		Lodé J.	Taxonomy of the Cactaceae, vol. II	2015
2187		Lodé J.	Taxonomy of the Cactaceae, Alphabetical index of taxa in current usage and their synonyms	2015

3. CO BYLO

3.1 Přednáška 21. 5. 2015 – Pavel Heřtus: Chile

Dopravní zácpa v Praze opět zavinila, že přednášející přijel o 10 minut později. Hned se pustil do povídání o velmi zajímavé zemi Chile. Tento stát jde vpřed i hospodářsky, svědčí o tom nové krásné budovy, silnice, čerpací stanice, hotely, rekreační střediska, ochranné valy proti tsunami apod. Viděli jsme mnohé z toho, co tato země nabízí cizincům (lamy, solná jezera, pelikány, ostrovy plné ptáků), a vedle toho i množství kaktusů, které zde rostou od pobřeží až k pouštím v nadmořské výšce přes 2000 m.

Prohlédli jsme si velké trsy copiapoi, které mají až několik metrů v průměru, mnoho eulychnií, často omývaných vysokým přílivem, a řadu dalších kaktusů, mezi nimi i některých vzácných druhů.

– IB –

3.2 Výstava kaktusů a sukulentů v BZ UK Na Slupi 30. 5. – 14. 6. 2015

V tomto roce se konala 48. jarní klubová výstava pořádaná ve spolupráci s Botanickou zahradou Univerzity Karlovy. Při vernisáži garant-ředitel výstavy V. Kašpar poděkoval všem, kteří se celý týden zúčastnili přípravy výstavy (Hauser, Hrdina) a konstatoval, že pomocníků je čím dál méně. Předseda Spolku I. Běťák ve svém krátkém úvodním projevu uvedl, že i letos se podařilo naplnit plánovaný záměr výstavy, poděkoval vystavovatelům i všem, kdo aspoň trochu pomohli. Vyzvedl, že pražská organizace se svými 530 členy a 12 organizací středních Čech mají plnou polovinu všech členů Společnosti. Pochválil také spolupráci obou pražských botanických zahrad. Po skončení výstavy Na Slupi pokračuje výstava kaktusů v Troji až do 12. 7. 2015. Na tuto výstavu se záměrem věnovat se historii kaktusaření v Čechách pozval organizátor výstavy E. Chvosta.

Botanickou zahradu letos zastupoval T. Procházka, kustod sbírek kaktusů a sukulentů, který zdůraznil, že funguje trvale dobrá spolupráce „kaktusářů“ s BZ.

Následovalo tradiční hodnocení soutěžních částí. Jednalo se tyto soutěže:

0,5 m z mé sbírky – 1. Ladislav Šejvl, 2. Gustav Brejník, 3. Jan Hauser

O nejhezčí kaktus – 1. Ivan Běťák, 2. Gustav Brejník, 3. Ladislav Šejvl

O nejhezčí sukulent – 1. Vladislav Kašpar, 2. Václav Jiránek, 3. Karel Halbich

Letos bylo vystaveno celkem 482 rostlin, z toho 308 kaktusů a 174 sukulentů, dále 72 fotografií.

Garant výstavy V. Kašpar pro letošní výstavu vybral následující expozice:

Kristátní formy rostlin (K. Halbich); Cereusovité kaktusy (T. Procházka, BZ); *Gymnocalycia* (J. Vařečka); *Turbincarpus* (Vl. Roubíček); *Echinocactus horzonthalonius* (J. Fejfar); Jihoafrické sukulenty (J. Hušner); Větev s broméliemi (J. Vaněk); Vítězná expozice z výstavy v Drážďanech (P. Heřtus); Soubor fotografií kvetoucích rostlin od několika autorů (B. Sochor); Soubor pohlednic R. Šubíka (K. Halbich); Několik fotografií kvetoucích kaktusů (V. Jiránek).

V průběhu naší výstavy proběhla i pražská muzejní noc, kdy byly skleníky i naše výstava otevřeny až do 1.00 v noci. Návštěvníků této akce bylo přes 9000. Letošní výstavu navštívilo 3123 platících diváků, 118 neplatících (vernisáž, doprovod škol ZTP s doprovodem). Celkem tedy výstavu zhlédlo 12 233 lidí. Také letos byla výstava velmi zdařilá.

– IB –

3.3 Výstava v BZ Troja 13. 6. – 12. 7. 2015

Výstava v Troji byla letos nazvaná „Pichlavá historie“ a byla spojena s nově otevřenou trvalou expozicí, která je třídílná: mexická část, jihoafrická část a peruánská část. Pozadí tvoří velkoplošné malby krajiny.

Vernisáže se zúčastnili velvyslanci všech tří těchto zemí. Samotná výstavní část zachycovala figuríny v dobovém historickém oblečení při práci na sázení a pikýrování kaktusů. Byly zde i velké poučné panely věnované historickým osobnostem: Albertu Vojtěchu Fričovi, Emilu Holubovi, Benediktu Roezlovi, Karlu Čapkovi i zahradníku Antonínu Zárubovi.

Dále se zde nacházely rostliny tak, jak se pěstovaly za první republiky, včetně schůdků ze skleníku A. V. Friče. Dominantou výstavní části byla čerstvě dovezená *Carnegia gigantea* (saguaro), asi 2 m vysoká. Vystaveny byly i různé staré artefakty, knihy o kaktusech, různé upomínkové předměty. Doprovod tvořily figuríny v dobovém oblečení, v části věnované Peru i figuríny v perunských krojích. Zajímavá a velmi poučná výstava.

-IB-

4. CO BUDE

4.1 29.8. 2015 od 9 hodin - setkání pěstitelů a přátel sukulentů v Praze.

Přednášky, burza rostlin, tombola. Prodejní stoly a parkování zdarma.

Předběžná registrace účastníků, ani prodejců není nutná. Strava a občerstvení za příjemné ceny zajištěno. Akce se koná v požární zbrojnici, Vltavská ulice 324, Skochovice u Vraného nad Vltavou. Vlakem z Hlavního nádraží Praha. Budova je 100 metrů od zastávky Skochovice.

Pořádají středočeští sukulentáři Tomáš Malíř a Ota Melichar

Poznámka – Organizátorům se velmi omlouvám za zkreslení data akce ve Věstníku č. 218 (L. Berka)

4.2 Podzimní výstava 10. 9. – 20. 9. 2015

Ve dnech 10. 9. až 20. 9. 2015 bude probíhat podzimní část pražské klubové výstavy, opět v horním skleníku BZ UK NA Slupi. Budou zde k vidění rostliny, které kvetou na podzim, například ariokarpusy. Otevřeno denně od 10.00 do 18.00 hod., poslední neděli jen do 16.00.

Prodej literatury a kaktusářských potřeb zajištěn. Všichni jste srdečně zváni.

– IB –

5. Z HISTORIE SPOLKU XXXV. – Fričovi sponsoři

O společnosti s názvem *Sdružení na podporu studia kaktusů*, založené A. V. Fričem a zúčastněné finančně na jeho jihoamerických výpravách za kaktusy, jsme se v minulých pokračováních našich výletů do historie Spolku už několikrát zmínili, naposledy konkrétněji v medailónku jejího zřejmě nejznámějšího člena Ing. Karla Klusáčka, kde je také uvedena i Fričem formulovaná základní definice její činnosti. O jejích osudech či prosperitě nevíme prakticky nic (šlo nejspíš o společnost neoficiální), zbývá se tedy alespoň zmínit o jejích zbývajících dvou známých členech (pomineme-li samotného Friče) – Ing. Janu Graulichovi a Karlu Staffenovi.

První zprávy o **Ing. Janu Graulichovi** se vztahují k jeho aktivní činnosti v začátcích Fričova a Seidlova Sdružení, ve kterém byl v letech 1925 – 1927 místopředsedou. Takto tohle období hodnotí F. Pažout: „*jméno ing. Graulichů zůstane navždy spojeno s rozmachem naší záliby... , kdy se okolo cestovatele Friče seskupovali vážní zájemci o pěstování exotických rostlin a zejména kaktusů. Ing. Graulich nešetřil tehdy námahou, prostředky ani vlivem a podporoval všestranně rozvoj těchto snah. Dlouhá léta byl obětavým přítelem AVF, který po něm pojmenoval svoji Lobivia graulichii...“.*

V roce 1930 se ale již objevuje v řadách Spolku jako „*obětavý vystavovatel, kterému přísluší zvláštní dík*“. O jeho kaktusářské činnosti však nejsou v následujících letech v archivu Spolku žádné zprávy.

Po dvacetiletém informačním vakuu se objevuje ve Spolku opět v roce 1949, aby se v letech 1950 – 51 jako jeho poslední předseda stal svědkem ztráty jeho samostatnosti a existence.

V poválečné době měl ve skleníku u své vily v Praze Košířích velkou sbírku kaktusů, o kterou pečoval až do pokročilého stáří. Zemřel 9. 10. 1956.

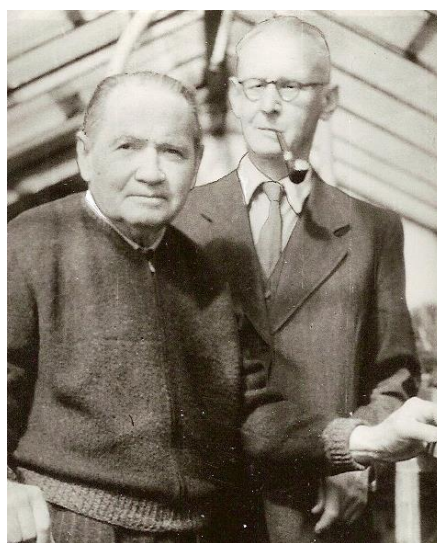
V civilním aktivním životě byl ředitelem nejprve Trojské, později Radlické mlékárny.

Karla Staffena (*1898), majitele továrny na výrobu psacích a kreslicích potřeb s významným podílem produkce kříd pro různá použití, zajímaly už od mládí exotické rostliny a příroda jako taková. V roce 1928 byl prvním člověkem v Československu, který dokázal sklídit banány a ananas. Choval také různá zvířata a exotické ptáky. Jeho vášeň pro kaktusy ho přivedla do styku s A. V. Fričem, se kterým se sprátelil a pomáhal financovat jeho jihoamerické výpravy za kaktusy. Na jeho počest byl pojmenován jeden z Fričových objevů jako *Lobivia staffenii*. Podobně jako v případě K. Klusáčka Frič oceňoval Staffenovy pěstitelské zkušenosti; nazýval jej „králem semenáčů“.

Staffenův velký skleník, vybudovaný na zahradě jeho továrny, vzal za své při americkém bombardování oblasti Libně a Vysočan 25. 3. 1945. Po válce byly jeho osudy velmi podobné osudům K. Klusáčka.

K. Staffen ve svém skleníku (okolo 1930)

J. Graulich (vlevo) a Č. Zahradník

–VŠ–

6. Různé

6.1 Internetové časopisy pro kaktusáře a sukulentáře – 2 (navazuje na Věstník č. 216)

Po téměř tři čtvrtě roční odmlce pokračuji v přehledu dostupných internetových časopisů pro kaktusáře a sukulentáře. Obecná charakteristika uvedená na počátku předchozího článku platí bez výhrad. Dá se konstatovat, že internetové časopisy nemají pevný termín vydání nového čísla, vycházejí, až když je k dispozici dostatek materiálu. Druhým poznatkem je to, že čísla narůstají do objemu, přibývá článků a fotografií. V tomto jim tištěná média nemohou konkurovat.

Xerophilia (the passion for cacti and other succulents) je elektronický časopis vycházející v Rumunsku. Články jsou v rumunštině a rovněž v anglickém překladu, novější čísla i ve španělštině. První číslo vyšlo v roce 2012, k polovině roku 2015 bylo vydáno již 13 čísel a 5 speciálů. Uveřejňovaný materiál je velmi kvalitní, pochází od autorů z celého světa, rumunští autoři jsou v menšině. Tematicky se zde potkáme se vším, co nás zajímá – cestopisy, studie, pěstitelské zkušenosti a hlavně hodně zajímavých fotografií. Vydané Speciály byly zaměřené na např. Sukulentní flóra Rangitoto Island (Nový Zéland); Epifytické myrmekotifyty jižní Asie a jihozápadního Pacifiku; Nové druhy *turbincarpusů* z Tamaulipas, Mexiko; Kamenné Velikonoce (zaměřeno na různé substráty a pěstování v nich); *Aztekium valdezii*. V posledním čísle se můžeme dočíst např. o: kaktofágních broucích; *Mammillaria perezdelarosae* ssp. *andersoniana*; pašování kaktusů; *Turbincarpus pseudopectinatus*; *Mammillaria*

senilis; *Sedum urvillei* a *Sedum reflexum* a o dalších. Časopis je možné stáhnout v pdf formátu na adrese www.xerophilia.ro

Echinocereus – online Journal, časopis specializovaný na rod *Echinocereus*. Vychází od roku 2013, dosud vyšlo 12 čísel včetně ročenky. Vydavatelé jsou němečtí tahouni skupiny zabývající se o echinocereusy pánové D.Felix a H. Bauer. V posledním dosud vyšlém čísle 3/2015 se můžeme dočíst např. o *Echinocereus polyacanthus* a jeho variabilitě; *Echinocereus subinermis*; *Echinocereus fitchii* ssp. *bergmannii*. Časopis je v němčině. Pdf je kopii možné stáhnout na adrese www.echinocereus.eu

Sansevieria online, další specializovaný zpravodaj, tentokrát jak napovídá název na rod *Sansevieria*. První číslo vyšlo v roce 2013, dosud jich bylo vydáno 7 včetně ročenek. Zpravodaj vychází v němčině a krátké shrnutí ke každému článku je v angličtině. V posledním vyšlém čísle najdeme tato témata: První zkušenosti s výsevem sansevier; prvopopis *Sansevieria ballyi* x *Sansevieria parva* hybr. Nov; Systematika rodu *Sansevieria* – aktuální stav; Zkušenosti se *Sansevieriami* v hydrokultúře; a další. Časopis je možné bezplatně stáhnout ve formátu PDF na adrese www.sansevieria-online.de

Pokračování někdy příště.

L. Berka

6.3 Novinka v knihovně: J. Lodé - Taxonomy of the Cactaceae

V polovině roku 2015 J. Lodé vydavatel časopisu *Cactus Adventures* vydal dvoudílnou práci **Taxonomy of the Cactaceae**. U nás ji nabízel P. Pavelka, Spolek ji zakoupil do knihovny. Jedná se o dvoudílnou publikaci na křídovém papíře s mnoha ilustracemi, o celkové váze cca 6 kg. Publikace je to velmi objemná (1436 stran a 7380 fotografií), dá se z ní obtížně skenovat, aniž by se jí ublížilo. Z tohoto důvodu bude publikace k nahlédnutí pouze v knihovně, pokud si budete chtít něco okopírovat, přineste si fotoaparát pro nafocení potřebných stránek. Na internetu jsem našel ke stažení v pdf index včetně synonymie, mohu ho zájemcům poslat. Pokud by měl někdo zájem o konkrétní kapitoly, napište mi a já potřebné části ofotím a pošlu.

Co je na publikaci nového? Jedná se nový pohled na taxonomii, podle autora uspořádané na základě genetických informací: fylogenetických studií. Autor se snaží tento postup vysvětlit co nejjednodušeji tak, aby bylo zřejmé každému, kdo se prokouše úvodními kapitolami, z čeho vychází. Ve srovnání s předešlou publikací D. Hunta - **The New Cactus Lexicon** došlo k rozvolnění, autor uznává celkem 177 rodů. Závěry jsou velmi zajímavé, např. rod *Notocactus* již není včleněn do rodu *Parodia*, vracíme se do dob C. Backeberga, kdy jsou vedeny samostatně rody *Eriocactus* (zde *Erioccephala*), *Brasilicactus* (zde *Acanthocephala*) a *Wigginsia*. Nenajdeme zde rod *Sulcorebutia*, vše je *Weingartia*. Rostliny rodu *Soehrensia* jsou rozřaděny do trichocereusů nebo lobivií. Velkorod *Rebutia* je rozdělen na rebucie a aylostery, do kterých jsou převedeny všechny mediolobivie. Rod *Parodia* je rozdělen na *Parodia* a rod *Boliviacactus*. Nových pohledů na třídění je mnoho, čtenář je není schopen postihnout na první přečtení nebo prohlédnutí publikace. Nejsm schopen konstatovat, zda tento Lodého pohled je objektivně správný nebo ne, ale jsem schopen u rostlin, které znám, konstatovat, že leckteré závěry autora, co se týče jednotlivých druhů, jsou vytvořeny na základě literatury a ne na znalosti rostli. Takže nacházím některé pro mne nepřijatelné závěry, které byly přejaty např. z časopisu *Cactus Consensus Initiatives*, který vydává D. Hunt.

Závěrem, myslím si, že se jedná o jednu z posledních rozsáhlých publikací tohoto typu, která je vydána v papírové podobě. Potrvá dlouhou dobu, než závěry autora budou podrobeny kritice anebo přijaty a určitě se dá říci, že ve světě vědy je vše proměnlivé a určitě se dočkáme dalších upřesnění nebo zcela jiných pohledů.

L. Berka

6.4 Příspěvky do Věstníku posílejte na adresu:

jednatel SPKS: Ing. Lubomír Berka, Libice 10, Rybníky, 263 01, e-mail: berka.frailea@seznam.cz
předseda SPKS: Ing. Ivan Běťák, Pod Lesem 27, 143 00 Praha 412, e-mail: betak@volny.cz

<http://www.spks.cz/>; <https://www.facebook.com/SPKSPraha>